

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002754

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-07-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шумська Наталія Сергіївна

2. Natalia Shumska

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 081 Право

Дата захисту: 18-07-2025

Спеціальність за освітою: 081 Право

Місце роботи здобувача: Дніпровський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571446

Місцезнаходження: пр. Гагаріна, 26, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9315

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571446

Місцезнаходження: пр. Гагаріна, 26, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571446

Місцезнаходження: пр. Гагаріна, 26, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.79.37

Тема дисертації:

1. Забезпечення права на свободу та особисту недоторканність під час затримання особи в кримінальному процесі України
2. Ensuring of the Right to Liberty and Security of Person during Detention in Criminal Proceedings of Ukraine

Реферат:

1. У роботі аргументовано, що забезпечення права на свободу та особисту недоторканність під час затримання особи в кримінальному процесі України визнано на міжнародному рівні у Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, закріплено на національному рівні у Конституції України, ґрунтується на верховенстві права, законності, практиці Європейського суду з прав людини в частині дотримання підстав та процесуального порядку обмеження таких прав у вітчизняній кримінальній процесуальній практиці. Розкрито генезис становлення й розвитку законодавства щодо дотримання права на свободу та особисту недоторканність під час затримання особи в кримінальному процесі України з виокремленням основних етапів (звичаєвий – від VII-VI ст. до н.е. до XVIII ст. н.е.; імперський – з сер. XVIII ст. по поч. XX ст.; радянський – з поч. XX ст. по 2012 рр.; сучасний – з 2012 р. по теперішній час) та визначенням на кожному з них обсягу й характеру забезпечення у кримінальному провадженні (наявності підстав та процесуального порядку затримання особи). Визначені кримінальні процесуальні підходи до розуміння

свободи особи як можливості вибору органічно пов'язане з самообмеженням (виваженість рішень, урахування всіх обставин та можливих наслідків своїх вчинків і готовність відповідати за них) й відповідальністю за вчинене протиправне діяння передбачаючи порушення недоторканості, у тому числі шляхом застосування затримання для досягнення дієвості кримінального провадження. Сформульоване поняття затримання, здійснене уповноваженою службовою особою, розглядається як процесуальний захід забезпечення кримінального провадження, що застосовується без ухвали слідчого судді співробітником правоохоронного органу, наділеним спеціальними законодавчими повноваженнями. Воно реалізується щодо особи, яка обґрунтовано підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, на підставі очевидних фактичних обставин, безпосередньо сприйнятих працівником правоохоронного органу в момент вчинення (або спроби його вчинення) чи невдовзі після цього. Даний процесуальний механізм передбачає вжиття заходів, спрямованих на тимчасове обмеження особистої свободи та недоторканності особи з метою запобігання або припинення її протиправних дій, усунення можливості втечі та забезпечення її доставлення до найближчого компетентного органу для подальшої перевірки обґрунтованості підозри в межах процедури досудового розслідування. Проведене теоретичне обґрунтування структурних компонентів мети затримання, здійснюваного уповноваженою особою, охоплює такі аспекти: 1) оперативне запобігання вчиненню кримінального правопорушення або припинення вже вчинюваного кримінального правопорушення; 2) усунення можливості втечі особи, яку застали під час вчинення (замаху на вчинення) кримінального правопорушення або безпосередньо після цього; 3) забезпечення доставлення підозрюваного до найближчого компетентного органу для проведення перевірки обґрунтованості підозри в межах досудового розслідування. Чітке визначення цілей застосування затримання як правового механізму дозволяє диференціювати його від інших кримінально-процесуальних інститутів.

2. This dissertation asserts that the right to liberty and personal security during detention in criminal proceedings in Ukraine is internationally recognized under the European Convention on Human Rights. At the national level, this right is enshrined in the Constitution of Ukraine and is grounded in the principles of the rule of law and legality. It is further informed by the case law of the European Court of Human Rights, particularly regarding adherence to the grounds and procedural requirements for restricting such rights in domestic criminal procedure practice. The historical development of legislation safeguarding the right to liberty and personal security during detention in Ukrainian criminal procedure is examined, with the identification of key stages (the customary stage – from 7–6th BC to 18th AD, the imperial stage – from the mid-18th century to by early 20th century, the Soviet stage – from the early 20th century to 2012, and the current stage – from 2012 to the present) with determination of the scope and nature of security in criminal proceedings (availability of grounds and procedural procedure for detention of a person) at each stage. The author identifies the criminal procedural approaches to understanding a person's freedom as a possibility of choice which is organically linked to self-restraint (balanced decisions, consideration of all circumstances and possible consequences of one's actions and readiness to be held accountable for them) and responsibility for the committed unlawful act involving violation of immunity, including through the use of detention to achieve the effectiveness of criminal proceedings. The concept of detention by an authorized official is defined as a procedural measure aimed at ensuring the effectiveness of criminal proceedings. It is applied by a law enforcement officer vested with specific powers under a special law, without the authorization of an investigating judge. This measure is directed toward a person reasonably suspected of committing a crime based on clear facts and circumstances personally perceived by the law enforcement officer at the moment of committing (or attempting to commit) the crime or immediately thereafter. It involves a procedural action that restricts the liberty of a person and personal inviolability to prevent or stop unlawful actions, eliminate the possibility of escape, and ensure their delivery to the nearest competent authority responsible for verifying the suspicion through pre-trial investigation. The purpose of detention elements theory by an authorized official includes: 1) immediate prevention of a crime or termination of an ongoing crime; 2) prevention of the escape of a person caught during the commission (attempted commission) of a crime or immediately afterwards; 3) delivery of a person suspected of committing a crime to the nearest authority competent to verify the said suspicion by conducting a pre-trial investigation. The formulation of the purpose of detention by an authorized official makes it

possible to distinguish it from other criminal procedural institutions.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Шумська Н.С. Концептуальні кримінальні процесуальні підходи до забезпечення права на свободу та особисту недоторканність під час затримання особи в кримінальному процесі. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 6. URL: http://lsej.org.ua/6_2023/210.pdf
- 2. Шумська Н.С. Підстави обмеження права на свободу та особисту недоторканність під час затримання особи в кримінальному процесі. Право і суспільство. 2024. № 5. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2024/5_2024/44.pdf
- 3. Шумська Н.С. Прокурорський нагляд та судовий контроль щодо забезпечення права на свободу та особисту недоторканність під час затримання особи в кримінальному процесі. Право та державне управління. 2023. № 4. URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/4_2023/59.pdf
- 4. Резцова Н.С. Затримання особи, яка підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, як спосіб правомірного обмеження права на свободу та особисту недоторканність», Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: Науковий журнал. 2023. № 2 . URL: <https://visnik.dduvs.edu.ua/index.php/visnyk/article/view/677>
- 5. Lazareva Dariia, Reztsova Nataliia, PROCESS OF DETENTION IN UKRAINIAN CRIMINAL PROCEDURE/ Scientific bulletin of Dnipropetrovsk State University/ Scientific journal № 1 (109). 2020. URL: <https://er.dduvs.edu.ua/bitstream/123456789/6727/1/23.pdf>

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лазарева Дарія Володимирівна
2. Dariia V. Lazareva

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державне бюро розслідувань

Код за ЄДРПОУ: 41760289

Місцезнаходження: вул. Панаса Мирного, буд. 28, Київ, 01011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ганжа Тетяна Вікторівна

2. Tetiana V. Hanzha

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9769-486X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дрозд Валентина Георгіївна

2. Valentyna H. Drozd

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Приватна установа "Науково-дослідний інститут публічного права"

Код за ЄДРПОУ: 39845593

Місцезнаходження: вул. Георгія Кірпи, буд. 2-а, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Федченко Володимир Михайлович
2. Volodymyr Fedchenko

Кваліфікація: к.ю.н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4006-3535

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571446

Місцезнаходження: пр. Гагаріна, 26, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кононець Віта Петрівна
2. Vita P. Kononets

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4433-3731

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571446

Місцезнаходження: пр. Гагаріна, 26, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Березняк Василь Сергійович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Березняк Василь Сергійович

